پۆپۆلیزمی قەیرانساز.. جوتیار مەلا ڕەئوف

ئەوجۆری گوتارەی لەو ماوەیەدا لەلایەن شاسوارعەبدولواحید و وتەبێژەکەیی و میدیا و نوسەرو رۆژنامەنوسەکانیان و هەندێک لایەنی تری بە ناو ئۆپۆزیسیۆن وهەتا بەشێک لە سەرکەردەکانی یەکێتی و پاڤڵ تاڵەبانیش پێشکەش دەکرێت، زیاتر لەوەی هەڵگری بەرنامە و دیدگایەکی سیاسیی بەرپرسانە بێت، هەوڵەکە بۆ دروستکردنی ترس، دڵەڕاوکێ و گومان لەناو کۆمەڵگەی کوردستاندا، کاتێک ناکۆکییەکی حزبی یان گفتوگۆیەکی سیاسی بە «مەترسیی لەناوچوونی قەوارەی هەرێم» دەفرۆشرێتەوە بە خەڵک، ئەوە ناجێتە ناو چوارچێوەی هۆشدارییەکی نیشتمانی؛ بەڵکوو بازرگانی کردنێکی ڕوونە بە نیگەرانی و هەستی خەڵک و کۆمەڵگا، قەوارەی هەرێمی کوردستان موڵکی هیچ حزب و سەرکردەیەک نییە، تا مانەوە یان لەناوچوونی بە جێبەجێکردنی داواکارییە حزبییەکانەوە بەستراو بێت، قەوارەی هەرێم بە خوێن، قوربانی، ڕاپەڕین و خەباتی چەندین نەوە لە خەڵکی کوردستان دروست بووە؛ نە بە میکرۆفۆنی حزبێک و نە بە شانۆی میدیاییی کەسێک، هیچ سەرکردەیەک مافی ئەوەی نییە ئەو مێژوو و قوربانییە بکاتە کارتێکی فشار و هەر جارێک کە داواکارییە سیاسییەکانی جێبەجێ نەکران، هەڕەشەی لەناوچوونی هەرێم بخاتەوە بەردەم خەڵک.

لە ئەدەبیاتی سیاسیی هاوچەرخدا، ئەو جۆرە ڕەفتارە بەوە کە (Crisis-performing populism) «پۆپۆلیزمی قەیرانساز» ناسێنراوە، کە کاراکتەری سیاسی ناکۆکییەکی ئاسایی چارەسەرهەڵگر بە شێوەیەکی قەیراناوی، قوڵ و ریشەیی پیشانی خەڵکو کۆمەڵگا دەدات، مەترسییەکە بە هیچ هۆکارێک گەورە دەکاتەوە، خەڵک دەترسێنێت و پاشان خۆی وەک تاکە ڕزگارکەر و چارەسەر دەخاتەڕوو.

ئەوەی لە هەندێک گوتاری سیاسیی ئێستای کوردستاندا دەبینرێت، تا ڕادەیەکی زۆر هەمان شێوازە، هەر ناکۆکییەکی حزبی بە قەیرانێکی نیشتمانی ناودەبرێت، هەر داواکارییەکی حزبی وەک مەرجی مانەوەی هەرێم پیشان دەدرێت و هەر ڕەتکردنەوەیەکیش بە هەڕەشەیەک بۆ چارەنووسی کۆمەڵگا هەژمار دەکرێت، ئەوە سیاسەتکردنێکی بەرپرسیارانە نییە؛ بەڵکو ئەدای بەرهەمهێنانی قەیرانە، هەوڵدانە بۆ ئەوەی خەڵک لە ژێر فشاری ترسدا مل بۆ داواکاریی سیاسی بدەن و بێ بەرنامەیی و شکستی حزبی بە قەیرانێکی نیشتمانی دابپۆشرێت.

ئەگەر هەر بزوتنەوەیەک، حیزبێک، سیاسیەک، یاخود پەرلەمانتارێک بەڵگەی یاسایی، دەستوری یان نێودەوڵەتییان هەیە کە نیشان بدات قەوارەی هەرێم لە مەترسیدایە، دەبێت بەڵگەکانیان بە ڕوونی و بە شێوەیەکی فەرمی بخەنە بەردەم ڕای گشتی، بەڵام ئەگەر هیچ بەڵگەیەک لە ئارادا نییە و تەنها بانگەشەی بێکەڵک وبێ ناوەڕۆکە، کە تەنها وەکوو هەڕەشەی ناڕوون و سیناریۆی ترسناک بەکار دەهێنرێت، ئەوا ئەم گوتارە هیچ ناوەک و هۆشداریەک هەڵناگرێت؛ بەڵکوو تەواو پۆپۆلیزمێکی قەیرانسازو و بێ بەرپرسیارانەیە لە بەرامبەر ژیان و هەستی خەڵکدا.

خەڵکی کوردستان هیچیتر توانای ئەوەیان نەماوە هەر ڕۆژەو کەسێک بە ناوی ڕزگارکردنیانەوە بێتە بەردەم مایکەکان و بە ئارەزوی مەزاجی سیاسی خۆیەوە بیانترسێنێت، خەڵک بێزار بوون لەوەی بازرگانە سیاسیەکان بەجێی بەرنامە، هەڕەشە پێشکەش بکەن و بەجێی چارەسەر، قەیران دروست بکەن؛ بەجێی بەڵگە، بە هەست و نیگەرانیی خەڵک یاری بکەن.

خەڵک لە دروشمی بەتاڵ و شانۆی میدیایی بێزار بوون، ئەوان دەزانن پۆپۆلیزم هیچ نەخۆشخانەیەک دروست ناکات، هیچ قوتابخانەیەک چاک ناکات، مووچە دابین ناکات، بێکاری چارەسەر ناکات و هیچ گەنجێک لە کۆچکردن ناگەڕێنێتەوە.

پۆپۆلیزم تەنها دەنگ بەرز دەکاتەوە، بەڵام دەستی بە چارەسەر ناگات. تەنها قەیران دەفرۆشێت، بەڵام هیچ بەرنامەیەک بە دەرچوون لە قەیران پێشکەش ناکات. بەرهەمی ئەم جۆرە گوتارە زیاترکردنی ترس، دابەشبوون، بێهیوایی و لاوازکردنی متمانەی خەڵک بە دامەزراوەکانە.

خەڵکی کوردستان پێویستییان بە پۆپۆلیزمی بێکەڵک نییە، پێویستییان بە دادوەریەکی سەربەخۆ، دەسەڵاتێکی دادخواز، حکومەتێکی بەرپرسیار، پەرلەمانێکی کارا و یاسایەکی یەکسان هەیە، خەڵک خزمەتگوزاری، مووچە، ئاسایش، دادپەروەری و ژیانێکی شایستەیان دەوێت؛ نە بازرگانێک یان سیاسیەک کە خۆی وەک تەنها ڕزگارکەر پیشان بدات و هەر شتێک کە دژی ئەو بوو بە هەڕەشە بە سەر نیشتمان و ئاسایشی نەتەوە ناوزەد بکات.

کەسێک کە هەموو ناکۆکییەکی حیزبی و دەستەڵات بە «کۆتایی قەوارەی هەرێم » دەفرۆشێتەوە بە کۆمەڵگا، ئەوا بە دڵنیایەوە ناتوانێت قەوارەی هەرێم بپارێزێت؛ بەڵکوو متمانەی خەڵک بە مەبەست بە قەوارە و دامەزراوەکانی لاواز دەکات.

ئەوەی بەڕاستی قەوارەی هەرێم دەخاتە مەترسییەوە، ڕەتکردنەوەی داواکاریی حزبێک نییە؛ بەڵکوو ناکارایی دامەزراوەکان، لاوازیی

دادوەری، نەبوونی شەفافیەت، دواخستنی پرۆسەی سیاسی، دەستێوەردانی حزبی و بەکارهێنانی دەزگا گشتی و ئەمنییەکانە بۆ ململانێی سیاسیی.

بە ڕاستی پێویستە ئەوە ئەرکی داواکاریی گشتیی بێت ئەگەر هەبێت، دەبێت ئەرکی خەڵکی کوردستان بێت ئەگەر شتێک بەناوی هەڵوێست هەبێت، دەبێت داوای دەستە و ڕێکخراوەکانی مافەکانی مرۆڤ، میدیای سەربەخۆ، ڕێکخراوە مەدەنییەکان و هەموو لایەنە بەرپرسیارەکان بێت کە بەبێ دواخستن لەو بانگەشانە بکۆڵنەوە و بیانکەن بە ڕای گشتی ئازادیی ڕادەربڕین مافێکی بنەڕەتییە بۆ هەر ئینسان و گروپێک، بەڵام ئەو مافە شتێک نییە لە بەرپرسیاری جیا بێت، کاتێک سیاسێک، بازرگانێک، نوێنەرایەتییەک و قسەکەرێک بە ناوی قەوارە، نیشتمان و چارەنووسی خەڵک قسە دەکات، دەبێت بەڵگە، دەلایل و وەڵامی ڕوونی هەبێت.

نابێت ئازادیی ڕادەربڕین بکرێتە پەناگەیەک بۆ بڵاوکردنەوەی ترس و دڵەڕاوکێ لە ناو کۆمەڵگادا، بکرێتە دەنگۆ و هەڕەشە و قسەی بێ بەڵگە، هەر کەسێک قەیران دەفرۆشێت، دەبێت لەبەردەم پرسیار و لێپرسینەوەدا وەڵام بداتەوە.

میدیای بەرپرسیاریش نابێت بەبێ پرسیار و پشتڕاستکردنەوە، ببێتە بڵاوکەرەوەی هەر گوتار و بانگەشەیەکی حزبی، ئەرکی میدیا گواستنەوەی ترس نییە؛ ئەرکی میدیا پشکنینی بەڵگە، دروستکردنی لێپرسینەوە و پاراستنی مافی خەڵک بۆ زانینی ڕاستییە.

ڕووبەڕووبوونەوە لەگەڵ پۆپۆلیزمی قەیرانساز بە هەڕەشە یان توندوتیژی نابێت، وەڵامی ئەو جۆرە لە پۆپۆلیزم وەڵامەکە بە یاسا، بەڵگە، لێپرسینەوە، میدیای پیشەیی و ڕووبەڕووبوونەوە بە هەڵوێستی سیاسیی بێ سازش.

ئەو پەیامە دەبێت زۆر ڕوون بێت، خەڵکی کوردستان چیتر بە ترساندن بەڕێوەناچن، خەڵک لە گوتاری بێ بەرنامە، بە کردار و شانۆی میدیایی و پۆپۆلیزمی بێکەڵک بێزار بوون، خەڵک پێویستیان بە سیاسی و بازرگان و نوسەرو ئەکادیمیستو پەرلەمانتاری قەیرانساز نییە؛ پێویستیان بە دادوەر، دامەزراوە و دەسەڵاتێکی دادخواز هەیە، پێویستیان بە سەرکردەیەک نییە کە بەردەوام خەڵک بترسێنێت و خۆی وەک تەنها ڕزگارکەر پیشان بدات؛ پێویستیان بە بەرنامە، بەرپرسیاری و یاسا هەیە، قەوارەی هەرێم بە هەڕەشە، دەنگۆ و ئەدای قەیران ناپارێزرێت؛ بە دادپەروەری، دامەزراوە، شەفافیەت و ئیرادەی ئازادی خەڵک دەپارێزرێت.